

Zadar, 10. srpnja 2025.

**Izvješće o provedenim aktivnostima
Centra za uočavanje i rad s darovitima DAR
Šk. god. 2024./25.**

Predavanje za učitelje

Dana 25. veljače 2025. psihologinja Iva Slačanac održala je predavanje za učitelje na temu „Indikatori darovitosti – kako prepoznati potencijalno darovitog učenika?“ Poziv je upućen svim učiteljima i učiteljicama prvih razreda iz svih osnovnih škola na području Grada Zadra te je predavanju prisustvovalo 19 učitelja. Centar DaR odlučio je održati ovu edukaciju kako bi se učitelji potaknuli i ohrabрили u procjenjivanju potencijalno darovitih učenika, odnosno u popunjavanju Skala za učitelje. Na samom predavanju učitelji su se upoznali s različitim profilima darovitih učenika kroz primjere koje su međusobno komentirali, a koje je predavačica dodatno pojasnila. Nakon toga učiteljima je ukratko pojašnjen test inteligencije koji će se primjenjivati na testiranju učenika te vrsta inteligencije koju on mjeri. Zatim je učiteljima dana Skala za učitelje na uvid te su mogli postavljati pitanja ako su imali nekih nejasnoća. Učiteljima je objašnjeno da su njihove procjene izrazito važne jer mogu pomoći otkriti profile darovitih učenika koji su teže prepoznatljivi, a daju nam informacije i o nekim drugim vrstama inteligencije koje ne procjenjujemo testom inteligencije (na primjer, dramsko, likovno, glazbeno, tehnološko područje...). Na kraju predavanja učitelji su popunili evaluacijske listiće čiji se rezultati mogu vidjeti u tablici 1. Rezultati upućuju na visoko zadovoljstvo učitelja ovim

tipom predavanja. Učiteljima je za sudjelovanje na predavanju izdana potvrda o stručnom usavršavanju.

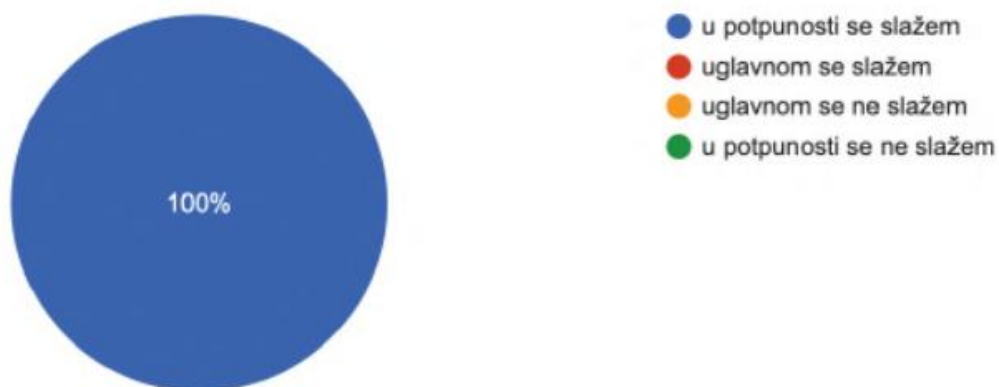
Tablica 1. Prosječne ocjene predavanja za učitelje

Kategorija	Prosječna ocjena
Korisnost teme	5.0
Zanimljivost sadržaja	5.0
Primjenjivost sadržaja	5.0
Pripremljenost predavačice	5.0
Opća ocjena predavanja	5.0

Predstavljanje rada Centra DaR

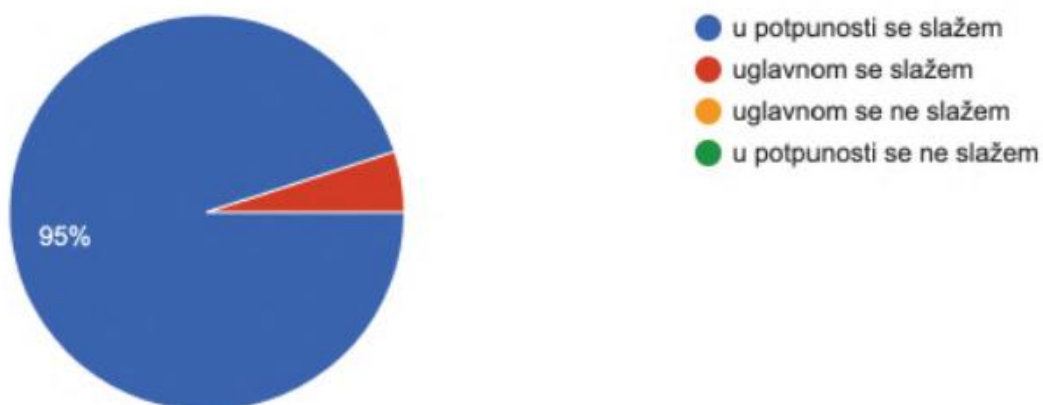
a) ENTER konferencija

Rad Centra DaR promoviran je i prikazan i ove godine na ENTER konferenciji koja se održala u Splitu, od 5. do 7. prosinca 2024.. Osim pasivnog sudjelovanja u obliku praćenja predavanja drugih autora i njihovih primjera rada s darovitim učenicima koji su poslužili kao dodatna motivacija u radu s darovitim učenicima, psihologinje Vera Šušić i Iva Slaćanac na konferenciji su 7. prosinca 2025. održale predavanje „S darovitima je raditi lako, ako znaš kako“. U predavanju psihologinje su predstavile primjer dobre prakse rada s darovitim učenicima kroz projekte i radionice za darovite učenike koji su provedeni u školskoj godini 2023./2024. U nastavku se prilaže evaluacija predavanja koju su popunili sudionici koji su slušali predavanje, te fotografije s izlaganja.

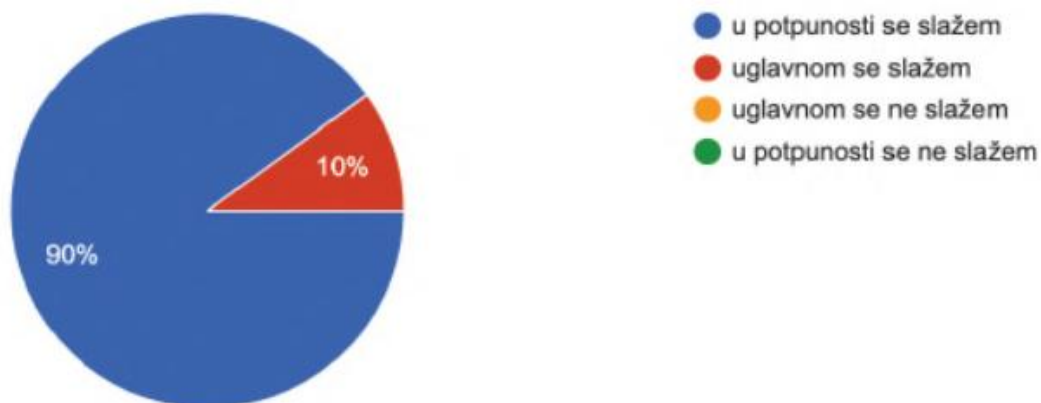
Slika 48.: Prikaz odgovora na tvrdnju „Predavačice su bile jasne i stručne.“

Svi sudionici se u potpunosti slažu s tvrdnjom da su predavačice bile jasne i stručne.

Slika 49.: Prikaz odgovora na tvrdnje „Predavanje je bilo jasno i zanimljivo.“ i „Predavanje je ispunilo moja očekivanja.“

Gotovo svi sudionici (95%) se u potpunosti slažu s navedenim tvrdnjama, dok se jedan sudionik uglavnom slaže.

Slika 50.: Prikaz odgovora na tvrdnju „Ovo predavanje pridonijelo je razvoju mojih kompetencija, znanja i vještina.“

Sudionici se slažu s tvrdnjom da je predavanje pridonijelo razvoju njihovih kompetencija, znanja i vještina, njih 90% u potpunosti i 10% uglavnom.

Kada su upitani što im se najviše svidjelo na predavanju, sudionici su naglašavali smirenost i stručnost predavača te prikaz praktičnih primjera rada s darovitim učenicima.

b) Odjel za psihologiju Sveučilišta u Zadru

Ove školske godine Centar DaR surađivao je s Odjelom za psihologiju Sveučilišta u Zadru. Psihologinja Vera Šušić predstavila je studentima psihologije rad Centra DAR 24. listopada 2024. u prostorima Odjela za psihologiju. U suradnji s profesoricom s Odjela za psihologiju Izabelom Sorić studenti su kroz različite oblike rada doprinijeli radu Centra – u obliku članaka za mrežnu stranicu Centra, izrade i održavanja radionica za darovite učenike, osmišljavanja zadataka za darovite učenike ili volontiranjem u Centru (dolaskom na radionice za darovite učenike). Prije objave materijala na mrežnoj stranici Centra DAR, psihologinje Vera Šušić i Iva Slačanac napravile su recenziju materijala koje su izradili studenti pete godine psihologije.

Tablica 2. Imena studenata i oblik suradnje/tema koju su odabrali

Ime i prezime studenta:	Oblik suradnje:	Tema:
Marta Cenić	Članak za mrežnu stranicu	Emocionalna i senzorna osjetljivost kod darovite djece
Petra Čarija, Laura Matas i Iva Samaluk	Članak za mrežnu stranicu	Kako podržati darovito dijete u obiteljskom okruženju - praktični savjeti za roditelje

Marko Dimitrov	Održavanje radionice za darovite učenike	Plesna radionica (osnove bachate)
Nikolina Kovačević	Zadatak za darovite učenike	„Spoji nespojivo“ – kreativan zadatak
Ena Panthy	Članak za mrežnu stranicu	Sindrom izgaranja kod darovite djece: vodič za roditelje
Anica Papić, Ena Šola, Maria Magdalene Terzić i Iva Vujnović	Osmišljavanje radionice za darovite učenike	„Putovanje kroz ljudsko tijelo“
Sara Stojčević	Članak za mrežnu stranicu	Kako sport i umjetnost oblikuju potencijal darovite djece

c) Sudjelovanje na okruglom stolu

Psihologinja Iva Slačanac, kao predstavnica Centra DaR, sudjelovala je na okruglom stolu pod nazivom „Darovitost u sustavu redovne škole – stanje i perspektive“ koji je održan 22. studenoga 2024. godine. Na okruglom stolu psihologinja je predstavila rad Centra i proces identifikacije darovitih učenika u sklopu Centra te se osvrnula na suradnju Centra s roditeljima i učiteljima. Psihologinja je istaknula primjer dobre prakse rada s darovitim učenicima koji je prisutan u Gradu Zadru te podijelila vlastita iskustva u radu s istima.

Sudjelovanje Centra DaR u STEAM tjednu

Od 7. do 11. travnja 2025. godine na inicijativu Grada Zadra u prostorima Gradske knjižnice Zadar održao se „steAm tjedan“, pri čemu je uz STEM područje naglasak bio i na području aktivnog građanstva, odnosno tema koje su od dobrobiti široj javnosti. Centar DaR uključio se u „steAm tjedan“ s temom sigurnog i odgovornog ponašanja djece na internetu. O tome s kojim se sve opasnostima mogu susresti na internetu i načinima na koje se mogu zaštititi kada su im prava narušena, psihologinja Iva Slačanac razgovarala je s darovitim učenicima kroz radionice održane 9. travnja 2025. od 16 do 18 sati te 11. travnja 2025. od 10 do 12 sati. Između ostalog, učenici su kroz kartice s pitanjima na radionici naučili kako kreirati jaku lozinku, kako se zaštititi od nepoznatih ljudi na internetu te što se smije objavljivati na društvenim mrežama, a da ne ugrožava njih ili njihovu obitelj i prijatelje. Nakon toga, učenici su izrađivali plakate s pravilima za sigurno ponašanje na internetu koji su bili izloženi u Gradskoj knjižnici Zadar. Također, 10. travnja 2025. od 17 do 18 sati psihologinja Iva Slačanac održala je za roditelje darovitih učenika povezano predavanje pod nazivom „Sigurno i odgovorno ponašanje djece na internetu“. Na predavanju, psihologinja se dotakla najčešćih povreda s kojima se djeca susreću na internetu te je upoznala roditelje s efikasnim alatima i metodama zaštite djece u online svijetu.

Sudjelovanje Centra DaR u projektima

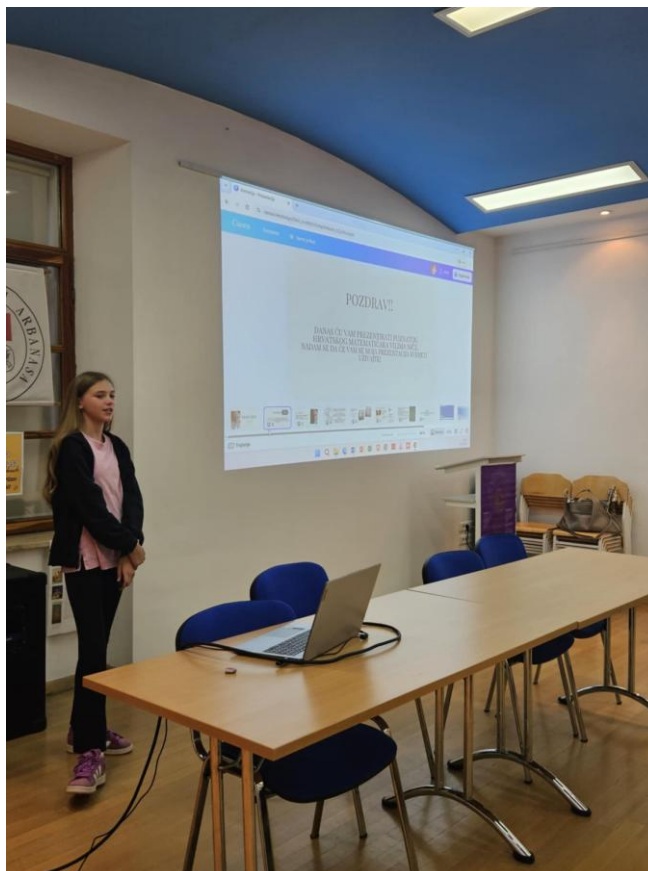
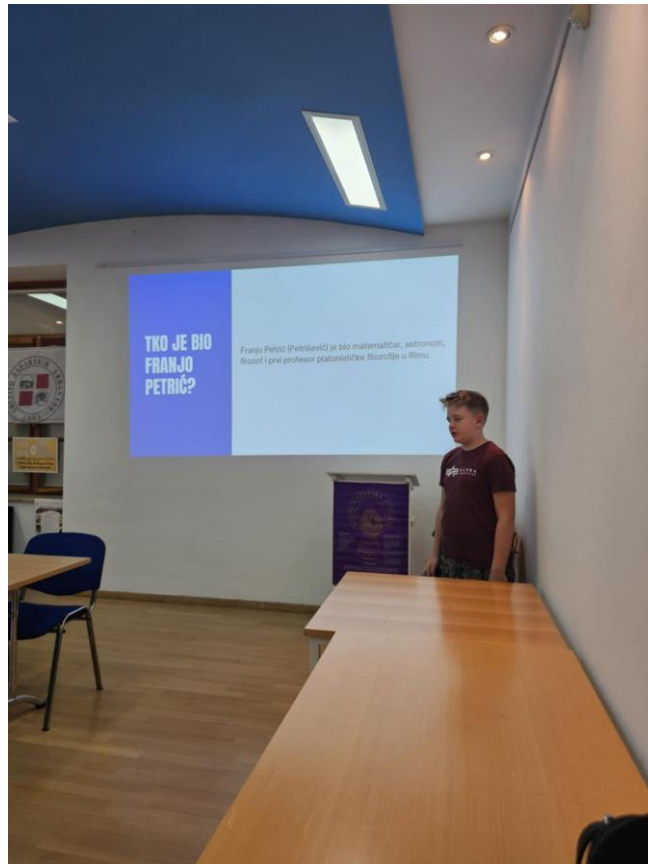
1) Poznati hrvatski matematičari

Ministarstvo znanosti i obrazovanja raspisalo je Javni poziv za sufinanciranje projekata rada s darovitim učenicima u osnovnim i srednjim školama u školskoj godini 2024./2025. U Osnovnoj školi Bartula Kašića odobrena su sredstva za provedbu projekta *Poznati hrvatski matematičari* u kojem je Centar DaR sudjelovao kao partner. Voditeljica projekta bila je Natalija Zvelf, prof. matematike, izvrsni savjetnik. Projekt je bio namijenjen darovitim učenicima šestih razreda osnovne škole Bartula Kašića. Cilj projekta bio je da se učenici upoznaju s doprinosima hrvatskih matematičara u razvoju matematike kroz istraživačku nastavu. Projekt se odvijao tijekom drugog polugodišta školske godine 2024./2025. Na početku projekta svaki učenik slučajnim je odabirom za istraživanje dobio jednog poznatog hrvatskog matematičara, prikupljao informacije o životu i radu odabranog matematičara, analizirao rad i doprinos tog matematičara razvoju matematike. Nakon prikupljenih podataka o poznatim hrvatskim matematičarima, učenici su pripremili prezentaciju koja uključuje biografiju matematičara, pregled njihovih najvažnijih radova i njihov utjecaj na matematiku. Učenici su prezentirali svoje uratke u svojim razredima, a dana 20. svibnja 2025. svoje uratke prezentirali su u Gradskoj knjižnici Zadar – ogranak Arbanasi i na Sveučilištu u Zadru – Odjelu za izobrazbu učitelja i odgojitelja u okviru kolegija Metodika matematike. Radovi učenika bit će izloženi i u obliku plakata u holu škole. Na poveznici:

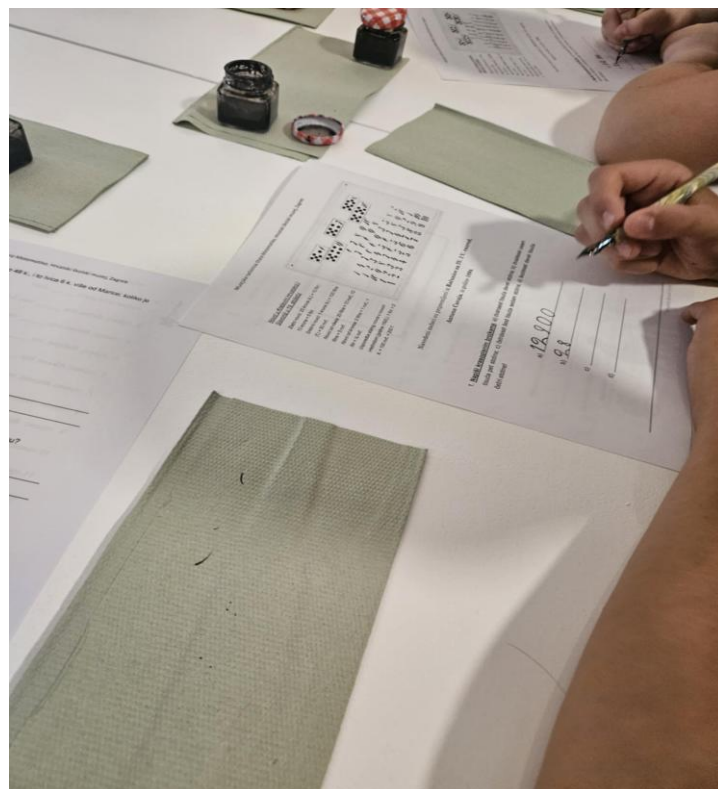
<https://os-bkasica-zadar.skole.hr/poznati-hrvatski-matematicari-projekt-s-darovitim-ucenicima/> mogu se vidjeti fotografije s održanih prezentacija.

U sklopu projekta učenici su posjetili Hrvatski školski muzej u Zagrebu gdje su imali priliku obići muzej i sudjelovati na radionici *Stara matematika*. Na radionici su rješavali zadatke iz udžbenika iz 19. i 20. stoljeća poznatog učitelja i pedagoga Antuna Cuvaja, a pritom su koristili nalivpero te vježbali pisati krasopisom.

Tablica 3. Izvješće o provedenim aktivnostima u sklopu projekta za darovite učenike *Poznati hrvatski matematičari*

Provedena aktivnost	Vrijeme utrošeno u aktivnost / sati
Sudjelovanje u pisanju projektne prijave	2
Kreiranje ulaznih i izlaznih anketa	3
Obrada i analiza ulaznih i izlaznih anketa	6
Prisustvovanje sastancima projektnog tima, roditeljskom sastanku	4
Prisustvovanje sastancima s darovitim učenicima	4
Prisustvovanje na prezentaciji radova učenika u OŠ Bartula Kašića, Gradskoj knjižnici Zadar i Sveučilištu u Zadru	7
Terenska nastava s darovitim učenicima (posjet Hrvatskom školskom muzeju u Zagrebu)	12
Praćenje i vrednovanje projekta - izvještavanje o provedenim aktivnostima (na Facebook stranici Centra te fotografije i kratki opis aktivnosti na web-stranici Centra)	2
Ukupno:	40

2) Widespread School projekt

Psihologinja Iva Slaćanac sudjelovala je, od ožujka do lipnja 2025. godine, u Widespread School projektu s učiteljicama iz OŠ Bartula Kašića. Cilj projekta bio je naglasiti važnost inovativnih metoda poučavanja izvan učionica, a glavni rezultat izrada dokumenta sa smjernicama za provedbu izvanučioničkih aktivnosti nakon završetka provedbe projekta. Radi se o Erasmus+ programu na kojem je jedan od partnera Grad Zadar. U sklopu projekta psihologinja Iva Slaćanac i učiteljica razredne nastave Antonia Vukoša, po dogovoru sa zaposlenicom Odjela za ekologiju, akvakulturu i agronomiju na Sveučilištu u Zadru doc.dr.sc. Melitom Mokos, osmislile su niz aktivnosti i materijala za učenike petih razreda koje su

primijenjene tijekom posjete Odjelu 16. travnja 2025. godine. Osim provedbe spomenutih aktivnosti, učenici su se upoznali s laboratorijem Odjela te vidjeli organizme koji se tamo uzgajaju. Učenici su imali priliku pod lupom vidjeti različite mikroorganizme i naučiti koja je njihova uloga i važnost u ekosustavu. Nakon toga, učenici su posjetili Ronilački klub Zadar gdje su naučili nešto više o ronilačkoj opremi, ispravnom ronjenju i opasnostima ronjenja bez valjane opreme. Kao suradnica na projektu, psihologinja Iva Slačanac osmislila je materijale za aktivnost „Pogodi kojem sloju životinja pripada“, tragove za escape room na temu „Hranidbeni lanac u moru“ i radni listić „Moj životni ciklus“ putem kojega su učenici razmatrali svoje odrastanje kroz životne faze i postavili ciljeve za budućnost.

Stručno usavršavanje zaposlenika Centra

U periodu od listopada 2024. do lipnja 2025. godine psihologinja Iva Slaćanac stručno se usavršavala u području rada s darovitim učenicima kroz osam modula udruge Vjetar u leđa iz Zagreba. Datume odslušanih predavanja i teme mogu se pogledati u tablici 4. Kroz edukaciju psihologinja je obnovila stara i stekla nova znanja i metode rada s darovitim učenicima koje će

primjenjivati u radu s darovitim učenicima i njihovim roditeljima. Za odslušanu edukaciju psihologinja je dobila potvrdu o stručnom usavršavanju.

Tablica 4. Teme i datumi odslušanih modula udruge Vjetar u leđa

	Tema modula	Datum predavanja
1.	Razumijevanje darovitosti	11. i 12.10.2024.
2.	Izazovi identifikacije darovite djece	8. i 9.11.2024.
3.	Razvoj kurikuluma za darovitu djecu – diferencijacija	6. i 7.12.2024.
4.	Razvoj kurikuluma za darovitu djecu – razvoj misaonih vještina	17. i 18.1.2025.
5.	Razvoj kurikuluma za darovitu djecu – kreativnost	14. i 15.2.2025.
6.	Socio-emocionalni kurikulum	14. i 15.3.2025.
7.	Suradnja s roditeljima	11. i 12.4.2025.
8.	Završni modul – prezentiranje završnih radova	6. i 7.6.2025.

Nadalje, 9. srpnja 2025. psihologinja Iva Slačanac odslušala je predavanja Udruge za darovitost DAR iz Zagreba na temu „Moje dijete je darovito“ i „Darovita djeca s teškoćama – roditelji, stručnjaci i škola“. Na predavanjima je bilo riječi o izazovima s kojima se susreću roditelji darovite djece i učenika te važnosti suradnje roditelja, škole i vanjskih stručnjaka.

Obilježavanje važnih datuma

a) Svjetski dan mentalnog zdravlja

U svrhu obilježavanja Svjetskog dana mentalnog zdravlja, psihologinja Iva Slačanac održala je 10. listopada 2024. u Gradskoj knjižnici Zadar (ogranak Arbanasi) predavanje na temu „Mentalno zdravlje darovitih učenika“. Predavanje je bilo namijenjeno roditeljima darovite djece i široj zainteresiranoj javnosti. U sklopu predavanja psihologinja se osvrnula na socio-emocionalne karakteristike darovitih učenika kroz rezultate znanstvenih istraživanja i iskustva iz prakse. Najveći naglasak bio je na jačanju otpornosti darovitih učenika te je psihologinja s

roditeljima podijelila različite tehnike za razvoj otpornosti kod djece. Na kraju predavanja prisutni su imali priliku postavljati pitanja te je vladala ugodna i topla atmosfera.

SVJETSKI DAN MENTALNOG ZDRAVLJA

10. LISTOPAD 2024.

 10.10. četvrtak

 GKZD, Ogranak "Aleksandar Stipčević" - Arbanasi

 17:00

Mentalno zdravlje darovitih učenika

 Iva Slačanac, mag. psihologije, Centar za uočavanje i rad s darovitima Zadar

 18:00

Dječji strah(ovi) i što s njima?

 Đurđica Jurjević, prof. psihologije, stručna suradnica u OŠ

 11.10. petak

 Gradska knjižnica Zadar, Multimedijalna dvorana

 18:00

Kako su povezane kronične bolesti i mentalno zdravlje?

 Anita Miljak, mag. psihologije, stručna suradnica u SŠ

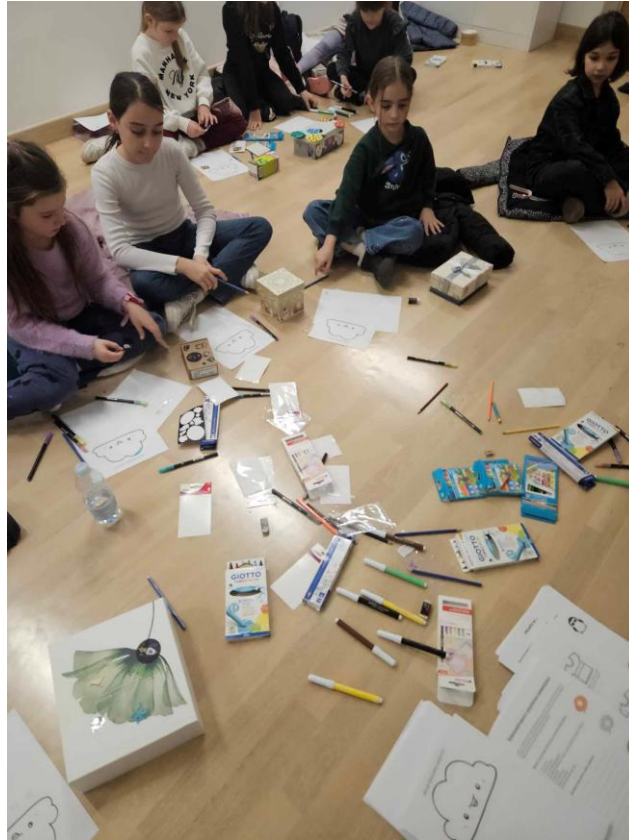

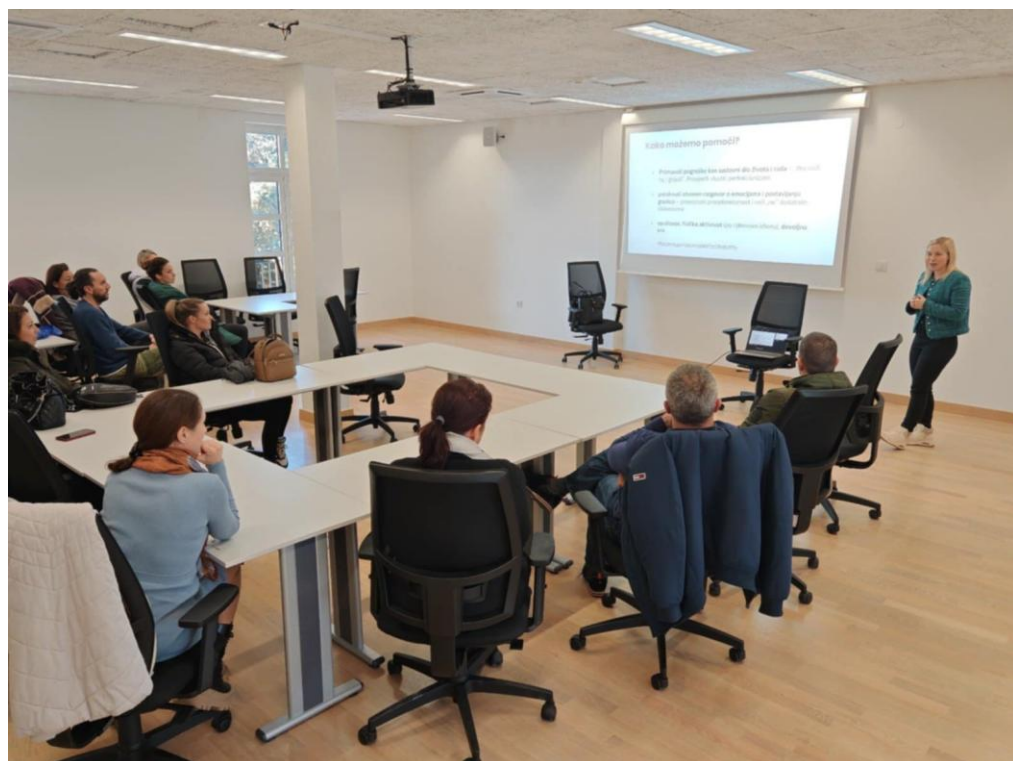
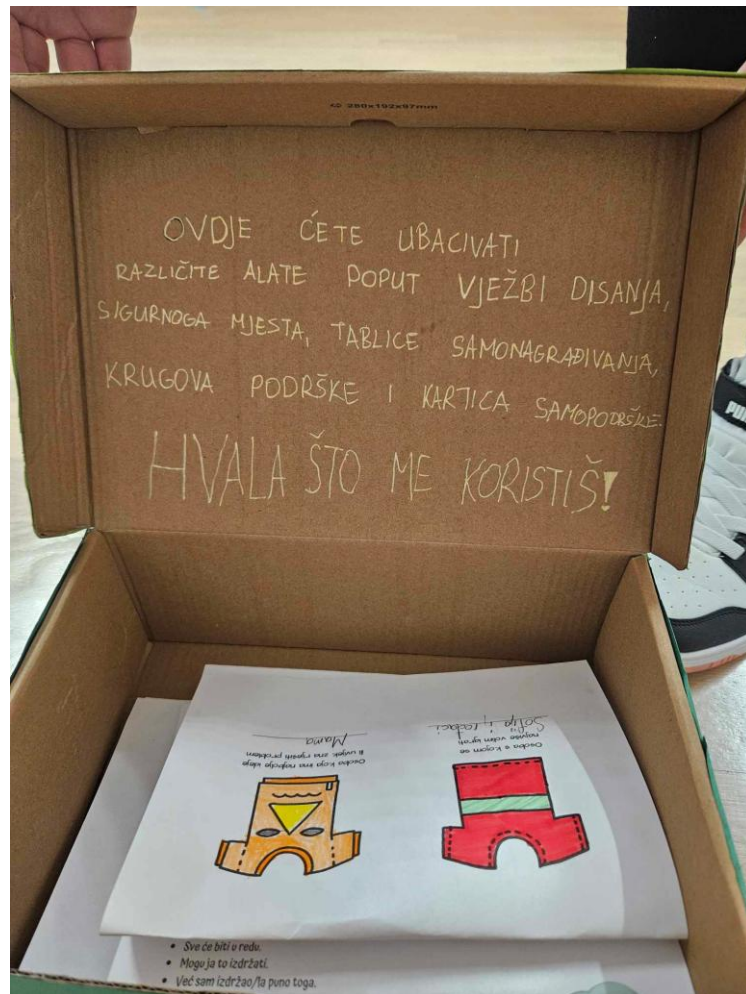

b) Tjedan psihologije

U sklopu Tjedna psihologije (17. – 23. veljače 2025.) psihologinja Iva Slačanac održala je u Centru za mlade šest radionica za darovite učenike na temu „Mala kutija otpornosti“. Četiri radionice održane su 17. veljače 2025. u poslijepodnevним terminima, dok su dvije radionice održane 19. veljače 2025. u jutarnjim terminima. Cilj radionice bio je ispunjavanje "kutije otpornosti" koju učenici nose kući i u koju će moći posegnuti kad god im je potrebno. Kutija sadržava različite alate za suočavanje sa stresnim situacijama, poput vježbi disanja, sigurnog mjesta, tablice samonagrađivanja, krugova podrške, kartica samopodrške te afirmativnih i ohrabrujućih poruka.

U sklopu iste manifestacije, psihologinja Iva Slačanac pripremila je i održala predavanje za roditelje darovitih učenika na temu „Darovita, a ipak djeca – sprječavanje sagorijevanja kod djece“, koje je održano 18. veljače 2025. u Centru za mlade. Cilj ovog predavanja bio je upoznati roditelje s pojmom sagorijevanja (engl. "burnout") i načinima na koje se manifestira kod djece. Naglasak je bio stavljen na metode prevencije sagorijevanja kod djece i održavanja zdrave ravnoteže između rada i igre.

c) Manifestacija „Zadar čita“

Dana 25. ožujka 2025. u Osnovnoj školi Bartula Kašića obilježena je manifestacija "Zadar čita" radionicom koju je u školskoj knjižnici održala učiteljica hrvatskog jezika Ana Lisica. Ovogodišnja tema manifestacije bila je "Pustolovine" te je za susret s učenicima odabran roman spisateljice Moree Banićević pod nazivom "Demon školske knjižnice". Učenici su imali priliku razmijeniti mišljenja o knjizi s vršnjacima, razgovarati o romanu i raspravljati o alternativnim završecima. Centar DaR sudjelovao je u provedbi ove manifestacije na način da je pomogao u organizaciji događaja i uključivanju darovitih učenika u ovu manifestaciju.

d) Međunarodni dan darovitih učenika

1) Kviz znanja – Osnovna škola Bartula Kašića

Kako bi se obilježio Međunarodni dan darovitih učenika (21. ožujak), u Osnovnoj školi Bartula Kašića u Zadru u suradnji s učiteljima održan je kviz znanja za učenike od 5. do 8. razreda. Svaki razred izabrao je dva predstavnika koji su okušali svoje znanje. Kviz se sastojao od pitanja iz opće kulture (sport, film, glazba, literatura, povijest, geografija). Učenici su izrazili želju da bi rado ponovo sudjelovali u sličnim kvizovima.

2) „Pokaži što znaš“ – izlaganja darovitih učenika

Međunarodni dan darovitih učenika slavili smo i u Gradskoj knjižnici Zadar gdje se 22. ožujka 2025. godine održala radionica pod nazivom „Pokaži što znaš“. Ono što je specifično za ovaj susret jest da su radionice držali daroviti učenici drugim darovitim učenicima. Daroviti učenici imali su priliku izložiti temu po izboru drugim darovitim učenicima te su mogli birati na koji način će to učiniti (PowerPoint prezentacija, plakat, usmeno izlaganje, izrada makete...). Za izlaganje tema prijavilo se 20 darovitih učenika, a teme su varirale od dinosaura, periodnog sustava elemenata i osnova korejskog jezika do slaganja Rubikove kocke i izrade papirnatih žabica i čašica. Darovite učenike podržali su i njihovi roditelji i prijatelji koji su došli poslušati

njihova izlaganja. Učenici su međusobno bili vrlo podržavajući te su sa zanimanjem poslušali svoje vršnjake. Atmosfera na radionici bila je opuštena i vrlo ugodna te smo iznimno ponosni na sve učenike koji su sudjelovali, i aktivno i pasivno. Sve izložene teme i fotografije s radionice mogu se pronaći u nastavku.

 Datum: 22.03.2025.

 Vrijeme: 8 - 12:45 sati

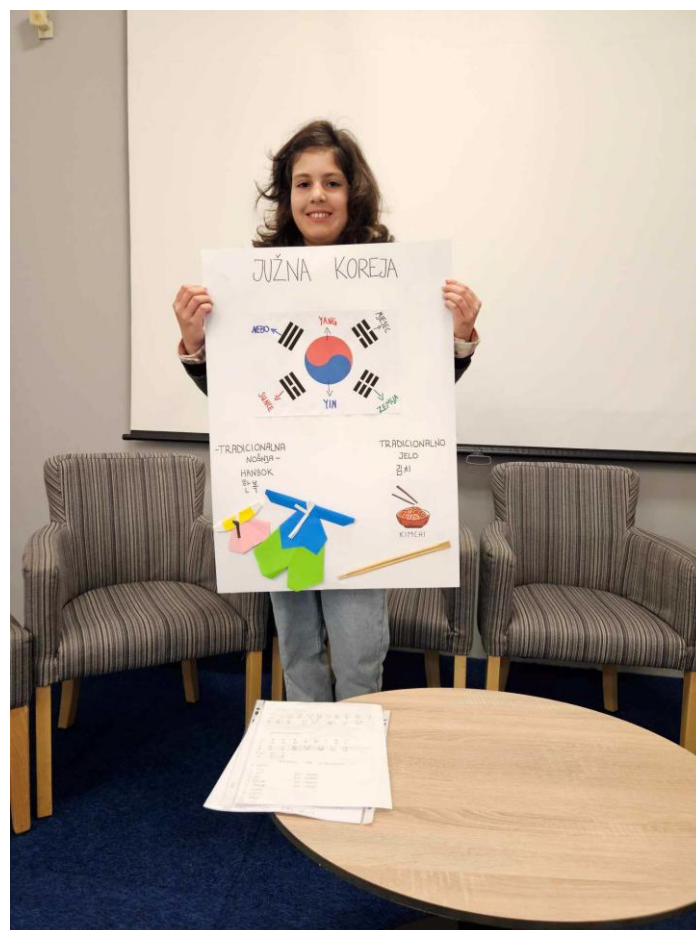
 Lokacija: Gradska knjižnica Zadar (Ulica Stjepana Radića 11c)

RASPORED IZLAGANJA:

- 8:00-8:20 - Angelo Bogović – Dinosauri
- 8:20-8:30 - Adriana Baričević – Sport
- 8:30-8:50 - Karla Kršlović – Putovanje ljudskim tijelom
- 8:50-9:10 - Rubikova kocka
- 9:10-9:25 - Lora Strenja – Putovanja
- 9:25-9:40 - Lea Šimićev - Osnove korejskog jezika
- 9:40-10:00 – Nikolina Kosor - Razvoj mobitela
- 10:00–10:20 - Josip Jerić, Neo Šagolj i Nino Ljutić – Države svijeta i njihove zastave
- 10:20-10:40 - Luka Krajačić – C-dur ljestvica i note
- 10:40-10:50 - Ena Grgić – Ples
- 10:50-11:00 - Marčelina Sutlović – Glazba

- 11:00-11:15 - Niko Ažić – Periodni sustav elemenata
- 11:15-11:25 - Zoran Anzulović – Sunčev sustav
- 11:25-11:40 – Jakov Motušić - Drugi svjetski rat - izumi koji su promijenili svijet
- 11:40-11:55 – Krešimir Lopac - Sport i vrste sporta
- 11:55-12:05 - Rita Belančić – Predstavljanje mažoret plesa
- 12:05-12:15 – Toma Kolega - Zastave svijeta
- 12:15-12:45 – Luana Medanić, Matvii Rudavin i Jakov Grubić - Izrada žabica od papira i izrada papirnatih čašica (doniranje Odjelu za pedijatriju zadarske bolnice)

Radionice s darovitim učenicima

Školske godine 2024./2025. Centar DaR nastavio je s provedbom radionica za darovite učenike drugih, trećih i četvrtih razreda iz osnovnih škola na području grada Zadra u Gradskoj knjižnici Zadar. Radionice su se održavale subotom ujutro kako bi se istima mogao odazvati što veći broj učenika iz različitih škola. Roditelji su učenike prijavljivali tako da bi ispunili obrazac u Google Formsu koji je sadržavao osnovne informacije o djetetu. Popunjeni obrazac služio je kao znak prijave djeteta na radionicu. Radionice su bile usmjerene na usvajanje novih znanja i razvijanje socio-emocionalnih vještina darovitih učenika. Teme radionica bile su:

1. Zašto spavamo? – 19.10.2024.
2. Lik, tijelo pa kućica za ptice (u suradnji s prof. pedagogije i filozofije Martom Škuncom i prof. psihologije Draganom Švenjak) – 16.11.2024.
3. Putovanje kroz drevne svjetove – 14.12.2024.
4. Putovanje kroz ljudsko tijelo - 11.01.2025.
5. Plesna radionica (u suradnji sa studentom psihologije Markom Dimitrom) – 22.01.2025.
6. Mala kutija otpornosti – 17. i 19.02.2025.
7. Istraživači životinjskog carstva – 22.02.2025.
8. Pokaži što znaš – izlaganja darovitih učenika – 22.03.2025.
9. Sigurno i odgovorno ponašanje na internetu – 09. i 11.04.2025.
10. Astronomska radionica (u suradnji s Astronomskom udrugom Zadar) – 07.05.2025.
11. Jeste li znali... MORE? (u suradnji s doc.dr.sc. Melitom Mokos s Odjela za ekologiju, agronomiju i akvakulturu Sveučilišta u Zadru) - 07.05.2025.
12. Završni kviz – 24.05.2025.

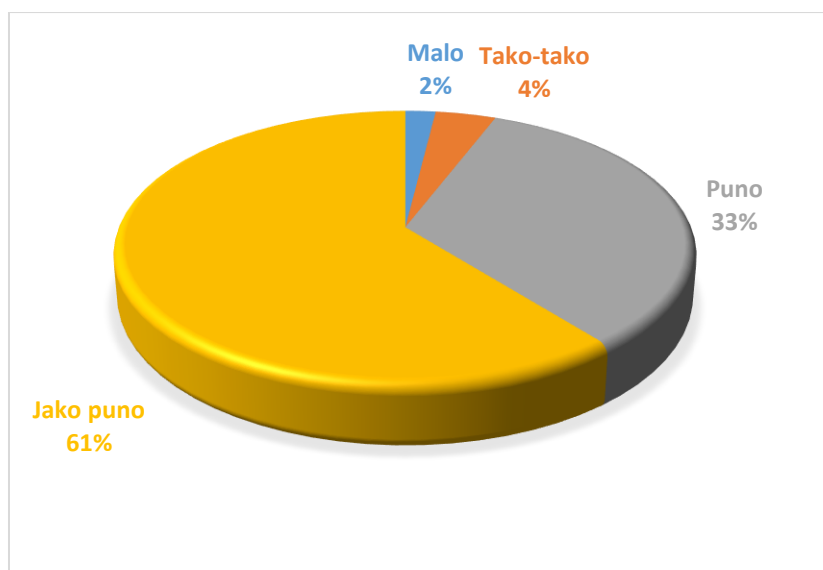
Prva, druga, treća, četvrta, šesta, sedma i jedanaesta radionica održane su u subotu u Gradskoj knjižnici Zadar, u više termina (10 sati, 10-11 sati, 11-12 sati) kako bi se ravnomjerno rasporedio broj prijavljenih učenika u grupe optimalne veličine, ali i uzimajući u obzir različite obaveze roditelja i učenika. Broj prijavljenih učenika na subotnje radionice varirao je od 50 do 100. Preostale radionice održane su preko tjedna te je odaziv učenika bio manji, odnosno varirao je od 30 do 50 (najveći broj roditelja u evaluaciji navodi da im najviše odgovaraju subote za

održavanje radionica zbog smjenskog rada brojnih škola i obaveza koje učenici imaju tijekom tjedna). Na kraju posljednje radionice u ovoj školskoj godini učenici su napravili evaluaciju radionica.

EVALUACIJA RADIONICA - UČENICI

Na kraju radionica važno nam je čuti koliko su učenicima bili zanimljivi sadržaj i način rada, kako bismo znali na što trebamo obratiti više pozornosti, a što možemo nastaviti primjenjivati. Ukupan broj učenika koji je popunjavao evaluacijski listić je 45, od čega je 43 učenika bilo na više od tri radionice, dok je po jedan učenik u kategoriji dvije do tri radionice i samo jedna radionica. Ovaj podatak daje nam uvid u to da isti učenici redovito pohađaju radionice, od čega neki učenici već treću godinu zaredom (od školske godine 2022./2023.). Učenici su evaluacije popunjavali metodom papir-olovka.

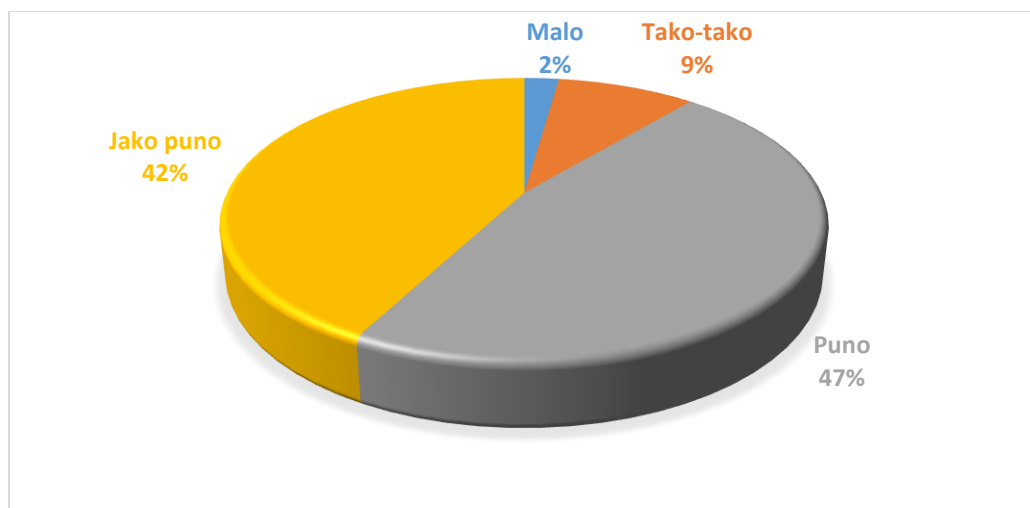
Pitanje 1 : Koliko su ti se svidjele radionice na kojima si bio/la?

Kao što se može vidjeti iz grafičkog prikaza, 94% učenika (ukupno 42 učenika) izjavljuje da su im se radionice svidjele „puno“ ili „jako puno“. Dva učenika (4%) procjenjuje da su im se radionice svidjele „tako-tako“, dok samo jedan učenik (2%) izjavljuje da mu se radionica sviđa „malo“. U odnosu na prošlu školsku godinu može se uočiti porast u broju učenika koji su izjavili da su im se radionice svidjele „puno“ ili „jako puno“ (ovogodišnjih 94% u usporedbi s

prošlogodišnjih 80%.), dok broj učenika koji je procijenio da su im se radionice svidjele „malo“ ostaje isti (jedan učenik obje školske godine).

Pitanje 2: Jesi li na radionicama naučio/la nešto novo?

Čak 89% učenika (ukupno 40 učenika) procjenjuje da su naučili „puno“ ili „jako puno“ na radionicama. Četiri učenika (9%) procjenjuje da su učili u umjerenim količinama („tako-tako“), dok jedan učenik (2%) procjenjuje da je malo toga naučio na radionicama. U odnosu na prošlu školsku godinu i na području usvajanja novih znanja može se vidjeti pomak – 89% učenika procijenilo je da je naučilo „puno“ ili „jako puno“ ove školske godine, dok je to prošle školske godine bilo 78%. Usto, smanjio se i broj učenika koji je procijenio da je „malo“ toga naučio – samo jedan ove školske godine u odnosu na prošlogodišnja tri učenika.

Pitanje 3: Što ti se najviše svidjelo na radionicama?

Na ovo pitanje odgovori učenika su bili raznoliki te su različiti učenici isticali različite teme radionica kao najdraže:

- a) kviz znanja,
- b) radionica o životinjama,
- c) radionica o ljudskom tijelu,
- d) kreativna radionica gdje smo pravili kućice za ptice,

- e) crtanje čuvara snova na radionici o snovima,
- f) radionica o moru,
- g) radionica o svemiru,
- h) igranje i osmišljavanje vlastitih društvenih igara,
- i) radionica gdje su učenici izlagali svoje radove.

Ova informacija značajna je zbog toga što se može vidjeti raznolikost interesa darovitih učenika te da se radionice dotiču širokog raspona tema. Osim spomenutih tema, učenici su kao ono što im se najviše svidjelo isticali:

- a) „sve mi se svidjelo“,
- b) nova znanja („naučio/la sam mnogo toga novoga“),
- c) zabavne i poučne radionice,
- d) druženja/nova prijateljstva,
- e) „učiteljica“ koja vodi radionice.

Kao i prošle školske godine, učenici navode da im se najviše svidjelo što su mnogo toga naučili te što su se družili s vršnjacima i upoznali nove prijatelje. Veliki broj učenika navodi da im se svidjelo „sve“, dok nekolicina navodi da im se svidjelo što su radionice bile zabavne i poučne te što je voditeljica radionica bila „simpatična, iskrena i draga“.

Pitanje 4: Što ti se najmanje svidjelo? Ima li nešto što bi htio/htjela promijeniti?

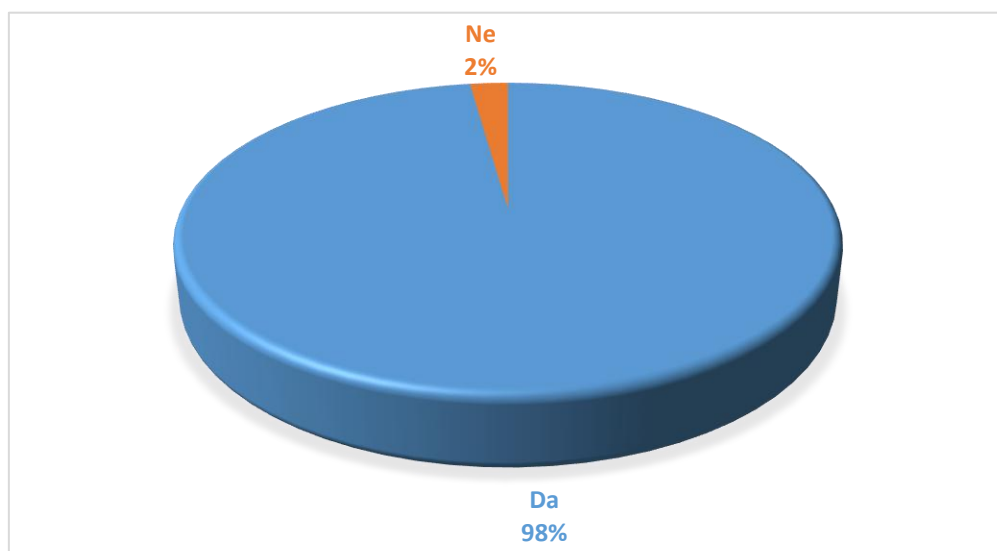
Najčešći odgovor učenika bio je da ne bi ništa mijenjali (ukupno 41), dok su neke od promjena koje su učenici navodili sljedeće:

- a) da na radionicama bude manji broj učenika i da bude više eksperimenata,
- b) da se manje rade listići,
- c) više robotike, Kahoota i prezentacija,
- d) više tema o životinjama.

Pitanje 5: Postoji li neka tema o kojoj bi htio/htjela nešto više čuti na sljedećim radionicama?

Na ovo pitanje učenici su dali širok raspon tema koje će poslužiti za osmišljavanje novih radionica u sljedećoj školskoj godini. Učenici su navodili da bi htjeli čuti više o gradovima/državama svijeta, sportovima, robotici, svemiru, dinosaurima, životinjama, zastavama svijeta, povijesti...

Pitanje 6: Biste li preporučili ove radionice drugim učenicima?

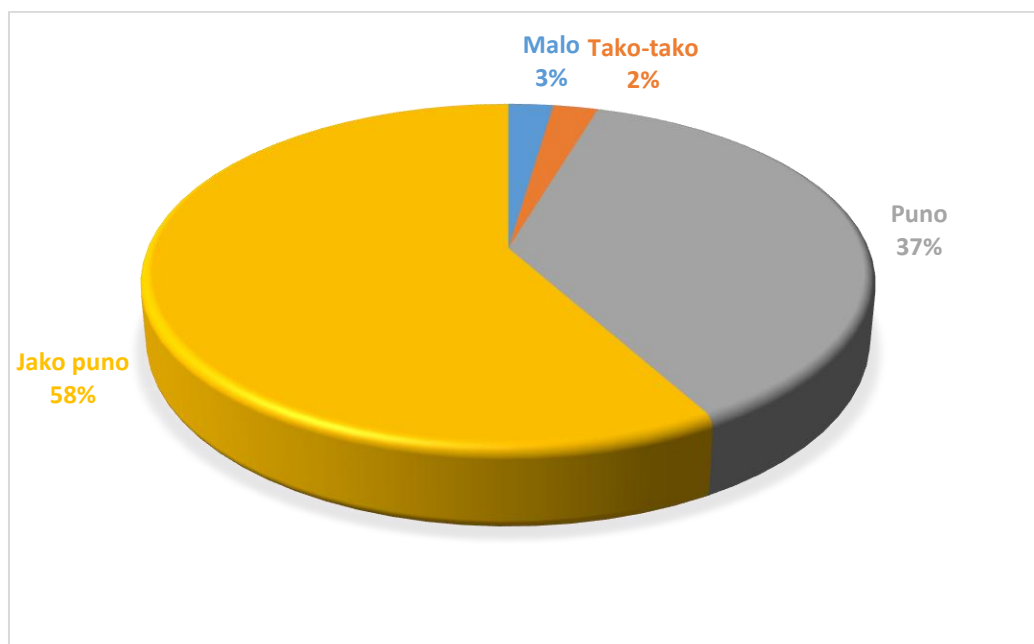

44 učenika (98%) preporučilo bi ove radionice drugim učenicima, dok jedan učenik (2%) ne bi. Postotak je sličan postotku u prošloj školskoj godini (96% bi preporučilo radionice drugim učenicima, dok 4% ne bi).

EVALUACIJA RADIONICA – RODITELJI

Roditeljima su postavljena ista pitanja kao i učenicima kako bi bila omogućena usporedba zadovoljstva ovih dviju skupina. Ukupan broj roditelja koji je popunjavao evaluacijski listić je 43, od čega 39 roditelja čija su djeca bila na više od tri radionice i četiri roditelja čija su djeca bila na dvije do tri radionice. Roditelji su evaluaciju popunili ispunjavajući Google Forms obrazac koji im je poslan na njihove e-mail adrese.

Pitanje 1: Koliko su Vam se svidjele teme radionica za učenike?

Ukupno 39 roditelja (95%) procijenilo je da su im se teme radionica svidjele „puno“ ili „jako puno“. Po jedan roditelj procijenio je da su mu se teme radionica svidjele „tako-tako“ i „malo“. U odnosu na prošlu školsku godinu može se uočiti da taj broj nije pretjerano varirao (94% odgovora „jako puno“ i „puno“ i 6% odgovora „tako-tako“ prošle školske godine).

Pitanje 2: Što Vam se najviše svidjelo?

Na ovo pitanje, roditelji daju sljedeće odgovore:

- a) zanimljive, raznovrsne teme prilagođene djeci,
- b) više termina radionica od kojih se može birati odgovarajući,
- c) kvizovi, radionice o svemiru, radionica o ljudskom tijelu,
- d) izlaganja učenika drugim učenicima – „došla je njihova snalažljivost i kreativnost na vidjelo“,
- e) pristup i odnos prema djeci; komunikacija s djecom,

- f) interaktivnost; „raznolikost tema i različiti oblici rada te poticanje na samostalnost pri izražavanju kao i razvijanje kreativnosti“,
- g) ideja da se okupe darovita djeca; međusobno druženje/upoznavanje djece sličnih interesa i sposobnosti,
- h) održavanje debatnog i književnog kluba – „dobro je da ima za svakog ponešto da svatko izabere prema svojim interesima“,
- i) „dijete izađe s radionice uzbuđeno novim saznanjima“; „oduševljenje djeteta nakon sudjelovanja“; „teme su bile jako zanimljive i dijete mi je uvijek zadovoljno došlo kući puno dojmova“; „nestrpljenje mog djeteta o temi sljedeće radionice“; „vaš rad s djecom i to što je moje dijete dolazilo doma sa puno zanimljivih priča o onome što je naučila“,
- j) „sve nam se svidjelo“, „sve je bilo odlično“, „sve je bilo super, dijete je jako zadovoljno i jako voli ići na radionice“.

Pitanje 3: Što Vam se najmanje svidjelo? Ima li nešto što biste htjeli promijeniti?

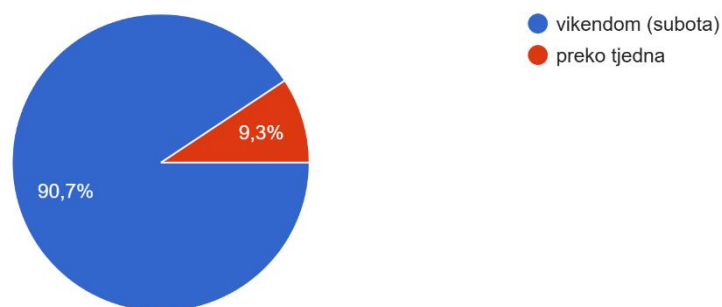
Najveći broj roditelja izvijestio je da ne bi ništa mijenjali na radionicama, dok su neki od prijedloga za poboljšanje radionica bili da se djeca podijele u grupe po interesima, da na radionicama bude manji broj učenika po grupi kako bi i „tiši“ učenici došli do izražaja, da se roditelji uključe na dvije do tri radionice te da se provode i radionice za stariju darovitu djecu (viši razredi osnovne škole). Veći broj roditelja komentirao je termine izvođenja radionica – nekim roditeljima, odnosno učenicima bi odgovarao raniji termin (oko 8 sati ujutro), dok neki roditelji sugeriraju da bi bilo dobro s radionicama krenuti kasnije kroz jutro kako bi se djeca odmorila od tjedna. Također, jedna majka naglasila je da bi voljela da su teme radionica kompleksnije te da bi bilo poželjno da radionice budu više interaktivne. Nadalje, jedna majka navela je da je nedostatak radionica što na radionice nerijetko dolaze nova djeca.

Centar DaR uzet će u obzir prijedloge učenika i roditelja kako bi se povećala kvaliteta radionica i zadovoljstvo istima. Kako će od sljedeće školske godine Centar DaR obuhvaćati već četiri generacije identificiranih darovitih učenika (od 2. do 5. razreda) zbog različitog pristupa ovisnog o dobi bit će potrebno razdvojiti učenike u grupe, a planira se i razdvajanje učenika u više grupa/termina s manjim brojem učenika po radionici na kojima će se, kao i do sada, poticati grupni rad kroz interaktivne aktivnosti. S obzirom na spomenuto, roditelji su upitani

odgovaraju li im više radionice subotom ili preko tjedna te odgovaraju li im termini održavanja radionica koji su bili do sada (9-10, 10-11 i 11-12 sati).

Odgovara li Vam više da se radionice održavaju:

43 odgovora

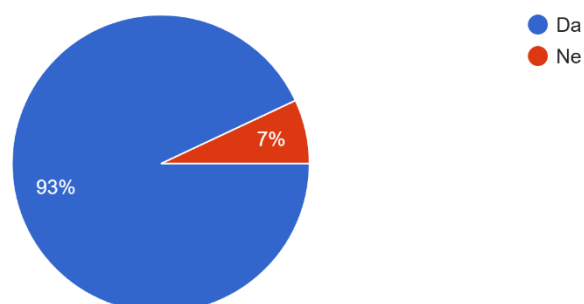

Slika 1. Odgovori roditelja na pitanje o održavanju radionica subotom/preko tjedna.

Kao što se može vidjeti iz slike 1, najveći broj roditelja (njih 39) navodi da im najviše odgovara da se radionice održavaju subotom, dok manji broj (njih 4) navodi da im više odgovara da se radionice odvijaju preko tjedna.

Odgovaraju li Vam termini održavanja (9-10, 10-11 i 11-12 sati)?

43 odgovora

Slika 2. Odgovori roditelja na pitanje o terminima održavanja radionica.

Iz slike 2 vidljivo je da većini roditelja (ukupno 40) odgovaraju trenutni termini održavanja radionica (9-10, 10-11 i 11-12 sati), dok nekolicina (ukupno 3) izražava da im spomenuti termini

ne odgovaraju. Kada su upitani koji bi im termini više odgovarali, jedna majka napisala je da bi to bio jutarnji termin subotom (8-9 sati) ili preko tjedna kada učenik nije u školi, dok je jedna majka napisala da bi prvi termin trebao krenuti od 10 sati. Razlog neodržavanja ranojutarnje radionice (8-9 sati) je što se trenutno u tom terminu održava debatni klub, dok kasniji termini radionica nisu mogući jer Gradska knjižnica Zadar subotom radi do 13 sati. No, od sljedeće školske godine Centar DaR nastojat će uvažiti komentare roditelja i omogućiti učenicima i pohađanje ranojutarnje radionice.

Također, s obzirom na to da se u rad Centra u većoj mjeri žele uključiti roditelji, upitali smo ih nešto više o tome kroz dva pitanja.

Pitanje 4: Ima li nekih radionica koje smatrate da bi trebale biti održane za roditelje? Na koju temu?

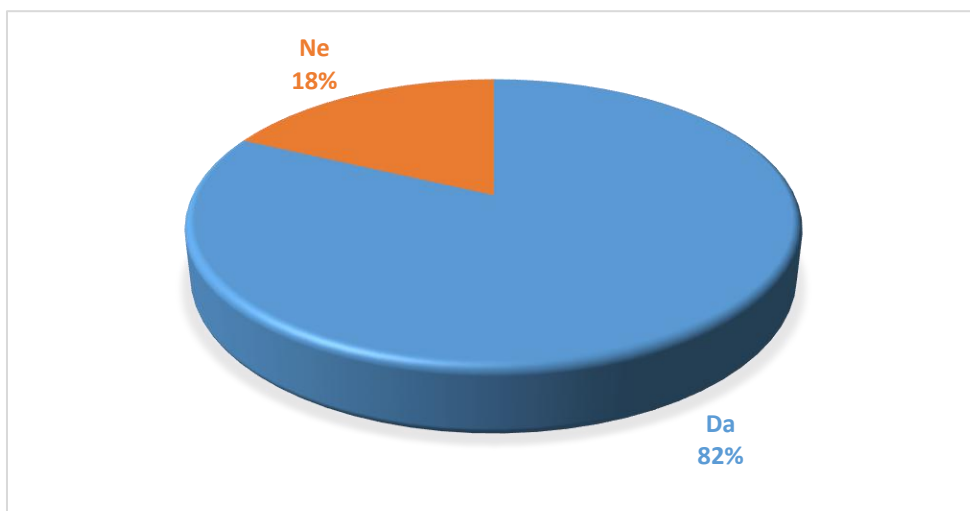
Roditelji su iznosili širok raspon tema o kojima bi htjeli da se održi radionica/predavanje. Neke od njih su:

- a) kako razvijati samopouzdanje djeteta,
- b) sigurnost djece na internetu,
- c) kako poticati motiviranost djeteta za odrađivanje školskih obaveza i učenje,
- d) emocionalni razvoj djeteta i emocionalna inteligencija,
- e) mentalno zdravlje djece,
- f) kako da se djeca nose sa stresom,
- g) kako podupirati i odgajati darovito dijete.

Mnoštvo ovih tema Centar DaR je već ponudio i održao za roditelje – „Mentalno zdravlje darovitih učenika“, „Darovita, a ipak djeca – kako spriječiti sagorijevanje kod darovite djece?“, „Sigurno i odgovorno ponašanje djece na internetu“, „O darovitosti i radu s darovitom djecom“. Odaziv roditelja na predavanja varirao je – na predavanju o mentalnom zdravlju odazvao se veći broj roditelja, dok je na preostalim predavanjima broj roditelja bio manji, unatoč tome što se poziv roditeljima uputi direktno na njihove e-mail adrese i oglasi na Facebook stranici Centra

DaR. Kao izazov za daljnje djelovanje Centra ostaje privući što veći broj roditelja na predavanja i temeljitije oglašavati predavanja.

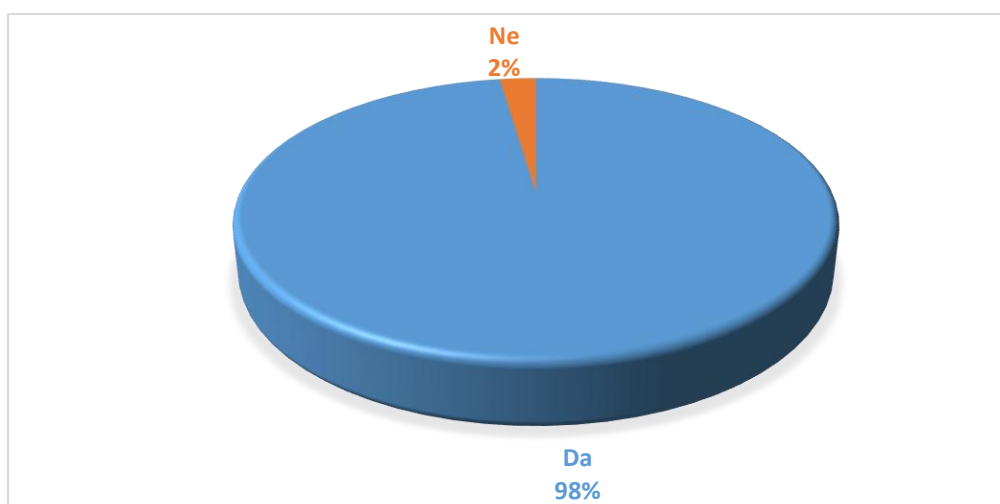
Pitanje 5: Biste li bili zainteresirani za neki oblik grupnog okupljanja (na primjer, jednom u dva tjedna razmjena iskustava roditelja darovite djece, obrađivanje aktualnih tema vezanih za darovitost...)?

Kao što je vidljivo iz grafa, 82% roditelja (ukupno 32) zainteresirano je za neki oblik grupnog okupljanja, dok 18% roditelja nije zainteresirano za ovaj oblik okupljanja (ukupno 7).

Konačno, roditelji su upitani bi li preporučili ove radionice drugim roditeljima.

Pitanje 6: Biste li preporučili ove radionice drugim roditeljima?

98% roditelja (ukupno 43 roditelja) koji su popunjavali evaluaciju preporučili bi ove radionice drugim roditeljima darovite djece, dok samo jedan roditelj ne bi (2%).

Na kraju, kako bi se najbolje oslikala atmosfera s radionica, u nastavku se prilažu fotografije s istih.

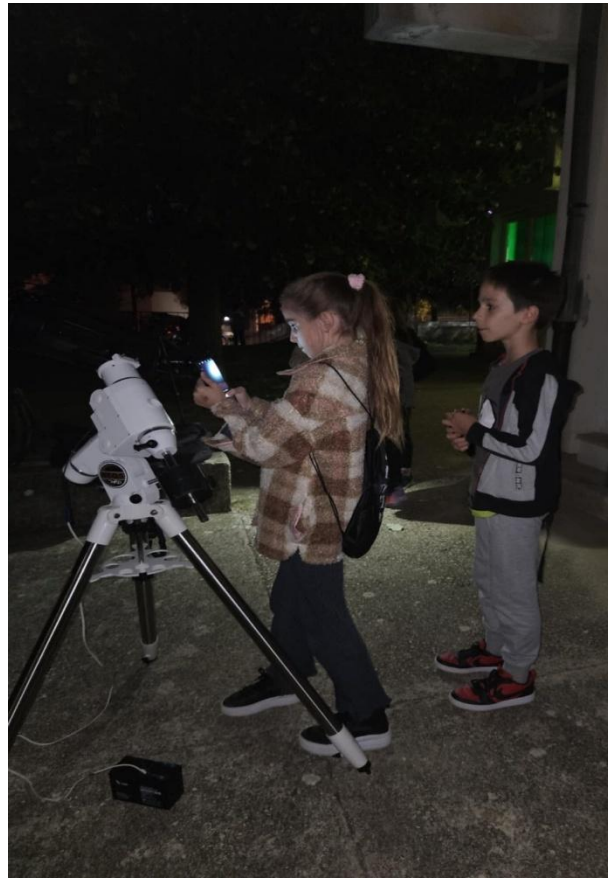

Astronomska radionica u OŠ Bartula Kašića

Dana 14. listopada 2024. godine u Osnovnoj školi Bartula Kašića obilježen je Mjesec hrvatske knjige uz zanimljivu radionicu „Nebeske priče“. U organizaciji školske knjižnice i u suradnji s Centrom DaR i Astronomskom udrugom Zadar spojena je književnost i znanost. U radionici je sudjelovalo osam darovitih učenika četvrtih razreda. Aktivnost je započela čitanjem priče „O mjesecu i zvijezdama“ autorice Blanke Pašagić. Nakon pročitane priče, učenici su razgovarali o priči, ali i o svojim interesima i hobijima sljedeći moto Mjeseca hrvatske knjige „Pričaj mi“. Zatim je Dalibor Bučić iz Astronomske udruge Zadar razgovarao s učenicima o svemiru i planetima, a učenici su kroz postavljene teleskope mogli promatrati Mjesec i Saturn. Učenici su imali priliku vlastitim mobitelom fotografirati ono što vide kroz teleskop. Svoj doživljaj noćnog neba učenici su prenijeli na papir kroz crteže i priče koje su bile izložene u školskoj knjižnici.

Debatni i književni klub

Školske godine 2024./2025. u sklopu Centra DaR osnovani su debatni i književni klub. U debatni klub uključili su se učenici četvrtih razreda (ukupno 9 učenika), dok su se u književni klub uključili učenici trećih razreda (ukupno 23 učenika). Sastanci debalnog i književnog kluba održavali su se prije i poslije subotnjih radionica u Gradskoj knjižnici Zadar. Također, psihologinja Iva Slačanac je kroz cijelu godinu održavala debatni klub i s darovitim učenicima petih razreda u Osnovnoj školi Bartula Kašića (ukupno 9 učenika). Po dogovoru s učenicima, debatni klub se održavao svaki drugi ponedjeljak u 13 sati. U nastavku se mogu vidjeti tablice s odrađenim temama na debatnom klubu (odvojeno 4. i 5. razred) i pročitanim knjigama na književnom klubu. Uključeni učenici upitali su hoće li se debatni i književni klub održavati i sljedeće godine, što govori o zadovoljstvu učenika održanim aktivnostima.

Tablica 5. Datumi i održane aktivnosti u sklopu debalnog kluba (4. razred)

Datum	Aktivnost
16.11.2024.	Upoznavanje s osnovnim pojmovima debate
14.12.2024.	Prva debata – „Učenici bi sami trebali birati predmete koje uče u školi“
11.01.2025.	Druga debata – „Treba zabraniti korištenje mobitela u školi“
22.02.2025.	Treća debata – „Djeca ne bi trebala koristiti elektroničke uređaje“
24.05.2025.	Četvrta debata – „U školi treba ukinuti ocjene“

Tablica 6. Datumi i održane aktivnosti u sklopu debatnog kluba (5. razred)

Datum	Aktivnost
25.11.2024.	Upoznavanje s osnovnim pojmovima debate
9.12.2024.	Prva debata – „Učenici bi sami trebali birati predmete koje uče u školi“
13.01.2025.	Druga debata – „Treba uvesti sigurnosne kamere u učionice“
27.01.2025.	Treća debata – „Treba uvesti uniforme u škole“
10.02.2025.	Četvrta debata – „Roditelji bi trebali nadgledati elektroničke uređaje svoje djece“
03.03.2025.	Peta debata – „Ako nađeš novac na ulici, opravdano ga je uzeti“
31.03.2025.	Šesta debata – „Treba zabraniti pušenje na javnim mjestima“
14.04.2025.	Sedma debata – „Treba ukinuti ispitivanja u školi“
28.04.2025.	Osma debata – „Treba uvesti školske ormariće“
12.05.2025.	Deveta debata – „Zaštitar treba pregledavati torbe na ulazu u školu“
26.05.2025.	Deseta debata – „Bolje je raditi sam nego u timu“
09.06.2025.	Završni susret – druženje i refleksija

Tablica 7. Datumi i održane aktivnosti u sklopu književnog kluba

Datum	Aktivnost
16.11.2024.	Aktivnost „Zašto volim čitati?“
14.12.2024.	Knjiga „Pripovijest o doktoru Dolittleu" (autor Hugh Lofting)
11.01.2025.	Knjiga „Alisa u zemlju čudesu" (autor Lewis Carroll)

22.02.2025.	Knjiga „Knjiga o džungli“ (autor Walt Disney)
24.05.2025.	Knjiga „Gregov dnevnik – Stara škola“ (autor Jeff Kinney)

Identifikacija darovitih učenika

Identifikacija darovitih učenika obavljena je procjenom općih intelektualnih sposobnosti svih učenika prvih razreda osnovnih škola u gradu Zadru neverbalnim testom inteligencije – Standardne progresivne matrice (SPM). Osim procjene općih intelektualnih sposobnosti, prikupljene su informacije o potencijalno darovitim učenicima i iz ostalih izvora kao što su procjene učitelja, vršnjačke procjene i samoprocjene. Skale za procjenu osobina darovite djece primijenit će se i s roditeljima na roditeljskom sastanku koji je planiran za rujan 2025. Identifikacija darovitih učenika provedena je od ožujka do lipnja 2025. godine.

Postupkom identifikacije darovitih učenika bilo je obuhvaćeno:

- 10 osnovnih škola u gradu Zadru
- 46 razrednih odjela
- 781 učenik.

Procjena općih intelektualnih sposobnosti obavljena je generacijskim testiranjem svih učenika prvih razreda. Testiranje je provedeno grupno, na nivou razreda, a trajalo je jedan školski sat po razrednom odjelu. Sa školskim psihologinjama dogovoreno je da roditeljima učenika koji nisu bili prisutni u dogovorenom terminu, a zainteresirani su za testiranje, daju kontakt Centra DaR kako bi se naknadno provelo testiranje (33 učenika ostalo je netestirano, odnosno 4,24%).

Nakon provedenog testiranja napravljena je statistička obrada rezultata u cilju utvrđivanja kriterija za identifikaciju darovitih učenika. Kako se kao glavni kriteriji za identifikaciju darovitih učenika uzimaju visoko natprosječne opće ili specifične intelektualne

sposobnosti, te iznimna uspješnost i izvrsnost u radu, prema dobivenim podacima dogovoreno je da se granica postavi na 10% najboljih rezultata na testu inteligencije koje su postigli učenici na nivou grada Zadra. Tako smo utvrdili naše lokalne, „zadarske norme“ ili kriterije za odabir darovitih učenika. Po tom kriteriju, 94 učenika možemo smatrati potencijalno darovitim učenicima. U tablici 8 prikazan je broj identificiranih darovitih učenika po školama i postotak od ukupnog broja učenika prvih razreda u pojedinoj školi. U odnosu na prošlu školsku godinu, ne vidi se veliko odstupanje u postotku darovitih učenika na razini Grada Zadra (školska godina 2023./2024. – 12,77%).

Tablica 8. Broj i postotak identificiranih darovitih učenika po školama

Škola	Broj testiranih učenika prvih razreda	Broj identificiranih darovitih učenika	Spol		Postotak (od ukupnog broja testiranih učenika 1. razreda u školi)
			Ž	M	
OŠ Bartula Kašića	113	22	8	14	19,47%
PŠ Bokanjac	7	0	0	0	0%
PO Žerava	1	0	0	0	0%
PŠ Poljica	3	0	0	0	0%
PŠ Dračevac Ninski	2	0	0	0	0%
Ukupno OŠ Bartula Kašića	126	22	8	14	17,46%
OŠ Smiljevac	104	8	2	6	7,69%
PŠ Briševo	12	3	1	2	25%
PŠ Murvica	9	1	1	0	11,11%
Ukupno OŠ Smiljevac	125	12	4	8	9,6%
Ukupno OŠ Šime Budinića	89	11	5	6	12,36%
OŠ Šimuna Kožičića Benje	81	11	7	4	13,58%
PŠ Diklo	10	3	3	0	30%
PŠ Puntamika	20	1	1	0	5%
Ukupno OŠ Š.K. Benje	111	15	11	4	13,51%
OŠ Petar Preradović	45	10	4	6	22,22%
PŠ Kožino	3	0	0	0	0%
Ukupno OŠ P. Preradović	48	10	4	6	20,83%

OŠ Zadarski otoci	88	8	4	4	9,09%
PŠ Silba	1	0	0	0	0%
PŠ Veli Iž	1	0	0	0	0%
Ukupno OŠ Zad. Otoci	90	8	4	4	8,89%
OŠ Krune Krstića	47	7	4	3	14,89%
PŠ Ploča	21	1	0	1	4,76%
Ukupno OŠ K. Krstića	68	8	4	4	11,76%
OŠ Stanovi	46	3	1	2	6,52%
PŠ Crno	7	0	0	0	0%
Ukupno OŠ Stanovi	53	3	1	2	5,66%
Ukupno Katolička osnovna škola „Ivo Mašina“	52	3	2	1	5,77%
Ukupno Privatna osnovna škola NOVA	19	2	1	1	10,53%
Ukupno grad Zadar	781	94	44	50	12,04%

Stručni suradnici psiholozi iz škola u kojima je testiranje provedeno dobili su sređene rezultate, tablice za svaki razredni odjel s postignućima učenika, te obrađene skale za učitelje, vršnjačke procjene i samoprocjene. Dobili su i informaciju o učenicima koji su ostvarili značajno niske rezultate koje je potrebno dodatno provjeriti (ukupno 103 učenika u kategoriji 10% najnižih rezultata). U odnosu na prethodnu školsku godinu (ukupno 89 učenika u kategoriji 10% najnižih rezultata), vidi se značajan porast učenika s rezultatom u ovoj kategoriji. Također, ove školske godine dane su preporuke za dodatno testiranje intelektualnih sposobnosti onih učenika čiji je rezultat bio vrlo blizu skupini 10% najviših (1 ili 2 boda do iste) te za učenike koji nisu stigli riješiti sve zadatke u predviđenih 30 minuta, a točnost je bila visoka (ukupno 47 takvih učenika). Općenito, vidljiv je porast učenika koji ne uspijevaju riješiti zadatke unutar predviđenog vremena. Školske psihologinje upućene su da roditelje zainteresirane za procjenu upute u Centar DaR gdje se djeca mogu testirati složenijim testom koji provjerava i verbalno i neverbalno funkcioniranje te djetetove kognitivne vještine poput pamćenja i brzine procesiranja informacija.

OŠ Voštarnica nije bila uključena u generacijsko testiranje procjene intelektualnih sposobnosti učenika prvih razreda jer je sa psihologinjom OŠ Voštarnica dogovoreno da takav način identifikacije darovitih učenika nije primjeren za OŠ Voštarnica s obzirom na sastav učenika. Dogovoreno je također da će psihologinja te škole napraviti individualnu procjenu intelektualnih sposobnosti učenika za koje učitelji na temelju Skale za procjenu osobina darovitih učenika procijene da su potencijalno daroviti u nekom specifičnom području.

Skale za procjenu osobina darovitih učenika

Osim procjene općih intelektualnih sposobnosti učenika, primijenjene su i Skale za procjenu osobina darovitih učenika koje su ispunjavali razredni učitelji. Rezultati učiteljske procjene primjenom Skale za procjenu osobina darovitih učenika prikazani su u tablici 9.

Tablica 9. Rezultati učiteljske procjene primjenom Skale za procjenu osobina darovitih učenika

Škola	Broj učenika koje su učitelji procijenili kao darovite	Broj procijenjenih učenika koji su u 10% najboljih	Postotak prepoznatih učenika od procijenjenih	Postotak prepoznatih darovitih učenika od ukupnog broja učenika u 10% najboljih
OŠ Bartula Kašića	11	4	(4) 36,36%	(22) 18,18%
PŠ Bokanjac	0	0	0%	0%
PO Žerava	0	0	0%	0%
PŠ Poljica	0	0	0%	0%
PŠ Dračevac Ninski	0	0	0%	0%
OŠ Smiljevac	3	1	(1) 33,33%	(8) 12,5%
PŠ Briševo	1	0	(1) 0%	(3) 0%
PŠ Murvica	1	1	(1) 100%	(1) 100%
OŠ Š. Budinića	7	3	(3) 42,86%	(11) 27,27%
OŠ Š. K. Benje	2	1	(1) 50%	(11) 9,09%
PŠ Diklo	1	1	(1) 100%	(3) 33,33%
PŠ Puntamika	2	0	(2) 0%	(1) 0%
OŠ P. Preradović	3	2	(2) 66,67%	(10) 20%

PŠ Kožino	/	/	/	/
OŠ Zad. Otoci	7	3	(3) 42,86%	(8) 37,5%
PŠ Silba	/	/	/	/
PŠ Veli Iž	/	/	/	/
OŠ K. Krstića	0	0	0%	(7) 0%
PŠ Ploče	0	0	0%	(1) 0%
OŠ Stanovi	/	/	/	/
PŠ Crno	/	/	/	/
Katolička OŠ „Ivo Mašina“	4	0	0%	(3) 0%
Privatna osnovna škola NOVA	2	1	(1) 50%	(2) 50%
Ukupno	44	17	(44) 38,64%	(94) 18,09%

Napomena: znak / označava da učitelji nisu dostavili skale procjene.

Iz tablice 9 može se vidjeti da od ukupno 44 učenika koje su učitelji procijenili darovitima, njih 17 su ujedno i ostvarili rezultat u 10% najboljih (38,64%). Uspoređujući ovaj postotak s prošlogodišnjim, može se uočiti porast točnosti procjena za 2,05%. Međutim, opao je postotak prepoznatih darovitih učenika od ukupnog broja učenika u 10% najboljih, i to za 11,32%. Ovdje je potrebno naglasiti da se u odnosu na prošlu školsku godinu uočava veliki pad u broju dostavljenih procjena učitelja (ovogodišnjih 44 u odnosu na prošlogodišnjih 82). Općenito, kroz školske godine može se uočiti sve veći pad dostavljenih procjena učitelja (2022./23. – 93 procjene, 2023./24. – 82 procjene, 2024./25. – 44 procjene). U prošlogodišnjem istraživanju provedenom na učiteljima

(<https://www.gradzadar.hr/repos/doc/Izazovi%20u%20radu%20s%20darovitim%20ucenicima%20%E2%80%93%20perspektiva%20ucitelja%20osnovnih%20skola%20u%20Gradu%20Zadru.pdf>), ali i kroz neformalni razgovor s njima saznajemo da se nerijetko osjećaju nedovoljno kompetentnima za procjenu potencijalno darovitih učenika. Upravo zbog toga ove školske godine organizirali smo 22. veljače predavanje za učitelje u svrhu educiranja i osnaživanja učitelja. Ovdje je potrebno naglasiti da je poziv bio upućen svim učiteljima prvih razreda (ukupno 44 učitelja) preko školskih psihologinja, no na predavanje se odazvalo 19 učitelja.

Analiza dosadašnjeg odaziva učitelja upućuje na to da je predavanja najučinkovitije održavati u sklopu Učiteljskog vijeća, s obzirom na obvezno sudjelovanje i veći broj prisutnih. Ovdje svakako valja uzeti u obzir i da skale za procjenu osobina darovitih učenika pokrivaju puno širi spektar sposobnosti uključujući i specifična područja kao što su npr. glazbeno, likovno, dramsko, tjelesno-kinestetičko, motivacija i slično, dok su testiranjem procijenjene samo opće intelektualne sposobnosti učenika. Stoga, moguće je da su učitelji procijenili učenike darovitim u nekom drugom području koje nije mjereno primijenjenim testom inteligencije. S obzirom na novi Pravilnik o odgoju i obrazovanju darovite djece i učenika, koji je na snazi od ove godine i naglašava obvezu te važnost identifikacije darovitih učenika i rada s njima, Centar DaR suradnju s učiteljima postavlja kao jednu od ključnih odrednica budućeg djelovanja.

Vršnjačka procjena i samoprocjena

Vršnjačka procjena i samoprocjena dodatni su izvor informacija o darovitim učenicima. Nakon rješavanja testa za procjenu općih intelektualnih sposobnosti, učenici su trebali napisati ime i prezime jednog, dva ili najviše tri učenika iz razreda za koje misle da će taj test najbolje riješiti. Ako misle da će oni taj test najbolje riješiti, mogli su napisati svoje ime i prezime. U tablici 10 nalaze se rezultati samoprocjene učenika.

Tablica 10. Rezultati samoprocjene 781 učenika

Samoprocjena - broj učenika koji su sebe naveli da će najbolje riješiti test	Podudaranje samoprocjene s rezultatima postignutim na testu - 10% najboljih	Postotak učenika koji su u 10% najboljih koji su se i samoprocjenili (94) – uspješne samoprocjene	Postotak uspješnih samoprocjena od ukupnog broja samoprocjena (460)	Postotak samoprocjena od ukupnog broja učenika (781)
460	60	63,83%	13,04%	58,90%

Gledajući rezultate samoprocjene, može se uočiti da je 460 učenika (od ukupno 781) sebe procijenilo kao osobu koja će najbolje riješiti test. Također, 60 učenika od njih 94 (63,83%) koji su identificirani kao daroviti, sebe su procijenili kao one koji će najbolje riješiti ovaj test. Nadalje, od ukupno 460 učenika njih 22,39% (103 učenika koji su postigli rezultat u 10% najnižih rezultata) navodi sebe kao učenika koji će najbolje riješiti taj test što upućuje na neobjektivnost u samoprocjeni (porast za 12,87% u odnosu na prošlu školsku godinu). U

odnosu na prethodnu školsku godinu više je samoprocjena (za 19 više), iako i ove godine one iznose više od 50%, odnosno više od pola testiranih učenika sebe je procijenilo da bi mogli najbolje riješiti test (prethodna školska godina = 55,19%). Ove školske godine samoprocjene su manje točne (68,83% samoprocjena darovitih učenika ove školske godine nasuprot 72,55% samoprocjena darovitih učenika prošle školske godine). Drugim riječima, manje darovitih učenika sebe je procijenilo da bi mogli najbolje riješiti test nego što je to bilo prošle školske godine. Istraživački je korisno i zanimljivo pitanje čemu se taj porast može pripisati te će se dalje pratiti moguće promjene u trendovima, no uočava se da već tri godine postotak samoprocjena ne opada ispod 50%.

Individualna testiranja intelektualnih sposobnosti djece

Uz generacijska testiranja učenika prvih razreda, Centar DaR provodi i individualna testiranja intelektualnih sposobnosti učenika. Testiranje se vrši Wechslerovim testom inteligencije za djecu (WISC-IV) kojim se testira četiri kategorije djetetova intelektualnog funkcioniranja: verbalno rasuđivanje, neverbalno rasuđivanje, pamćenje i brzina obrade informacija. Zbog kompleksnosti samog testa, odnosno većeg broja zadataka koje obuhvaća, testiranje se provodi u dva susreta. Za individualnu procjenu roditelji su se mogli javiti putem e-maila ili Facebook stranice Centra. Tijekom ove školske godine testirano je ukupno petnaestero djece od kojih je četrnaest postiglo rezultat koji ih svrstava u skupinu darovitih učenika. Naspram prijašnje školske godine, ove školske godine roditelji su se puno više javljali za ovaj tip procjene intelektualnih sposobnosti djeteta, što govori o interesu i potrebi za provođenjem ovog tipa testiranja. Iako su učenici koji dolaze na testiranje najčešće iz Zadra ili Zadarske županije, ove godine za procjenu nam se javila majka učenika iz Plitvičkih Jezera, što govori o raširenosti glasa o našem Centru. Roditeljima je nakon testiranja dana povratna informacija o profilu djetetovih sposobnosti te su s obzirom na isti savjetovani o radu s djetetom. Također, roditelji su dobili nalaz psihologa koji sažima rezultate procjene.

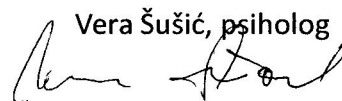
Savjetovanja darovitih učenika i njihovih roditelja

Ove školske godine uočen je i porast roditelja darovite djece koji se javljaju na savjetovanje, kao i roditelja koji svoju djecu uključuju u savjetovanje. Ukupan broj učenika i roditelja koji su bili uključeni u savjetovanje je 10. Najčešća tematika s kojom su se učenici i roditelji javljali jest emocionalna osjetljivost učenika te izražena osjetljivost na nepravdu. Pritom je u radu naglasak na razvoju otpornosti pomoću različitih alata i metoda (samoumirivanje, samosuosjećajnost, učenje prepoznavanja vlastitih emocija, kognitivno restrukturiranje misli,...). Također, rad je ponekad usmjeren na stvaranje ili poboljšavanje vršnjačkih odnosa te na reduciranje pretjeranog perfekcionizma i/ili povećanje motivacije za rad. U radu s darovitim perfekcionista i njihovim roditeljima najveći naglasak stavlja se na razvoj rastućeg spram fiksiranog mentalnog sklopa („u redu je griješiti“, „pogreške su dio rada“, i slično). U budućnosti ćemo nastaviti pružiti uslugu savjetovanja svima kojima je potrebno.

Izdavanje priručnika o diferencijaciji i socijalno-emocionalnim potrebama darovite djece

Nina Glavan, vanjska suradnica Centra DaR, jedna je od autorica priručnika o diferencijaciji i socijalno-emocionalnim potrebama darovite djece pod nazivom „Svaki učenik je jedinstven – vodič za diferencirano poučavanje“. U travnju 2025. godine potpisan je ugovor sa Školskom knjigom radi njegova izdavanja. Priručnik je trenutno u procesu recenzije te se njegovo izdavanje očekuje krajem 2025. godine. Priručnik će u tiskanom obliku biti dostavljen školama na području Grada Zadra, a za širu javnost preko Školske knjige dostupan za prodaju.

Voditeljica Centra za uočavanje i rad s darovitima:

Vera Šušić, psiholog

Suradnica u Centru za uočavanje i rad s
darovitima:

Iva Slačanac, psiholog
